

Opschrift

Vergadering van 26 oktober 2020

Nummer: 2020_MV_00392

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Mieke Bouve: Vrees voor klassen zonder leerkracht !

Raadslid(-leden):

Mieke Bouve - Open Vld

Bevoegd: Elke Decruynaere

Omschrijving van de vraag

Toelichting:

In de lagere scholen zou het lerarentekort nog nijperder worden door Corona. De basisscholen zijn er niet gerust in.

Net zoals in de zorgsector vallen veel leerkrachten (tijdelijk) uit door ziekte en burn-out.

Vervangers vinden is op korte termijn heel moeilijk. (Bij afwezigheid vanaf 10 dagen kan er een interim aangesteld worden op kosten van de Vlaamse Overheid). Kortere vervangingen moeten de scholen zelf voorzien, via een vervangingsbudget dat de scholen krijgen toegewezen op basis van het aantal leerlingen.

Het is voor de scholen dus roeien met beperkte riemen, zo worden af en toe gepensioneerde leerkrachten ingeschakeld of moeten directeurs zelf lesgeven.

Vraag:

1. Hoe is de situatie in het Gentse stadsonderwijs ?
2. Heeft de schepen weet van welke vervangingen er worden gehanteerd om dit nijpend tekort op te vangen ?
3. Is klassen samen zetten wel een aan te raden optie hiervoor ?

Antwoord

6 november 2020

Dank u wel collega voor de vraag.

We staan hier elke maand stil bij de situatie van het Gentse onderwijs. Het lerarentekort is een probleem dat we hier al een paar keer hebben geschetst, en waarvan u ook weet dat we er volop mee bezig zijn om initiatieven te nemen. Maar deze crisis en de effecten daarvan komen er nog eens bovenop. We zien in de cijfers dat het aantal mensen met een positieve test ongelooflijk toenemen in onze brede samenleving. Los van het vraagstuk of het virus doorgegeven wordt op school, is het evident dat als het virus zo breed aanwezig is in de samenleving dat er ook leerkrachten, leerlingen en andere mensen die werkzaam zijn op een school een besmetting oplopen. En dat heeft ook effect op de schoolwerking als al die mensen in quarantaine geplaatst worden.

We zijn even gaan kijken in de cijfers, mevrouw Bouve, wat betreft het Stedelijk Onderwijs. Het is zo dat voor onze stadsscholen twintig procent meer afwezige leerkrachten tellen dan de vorige schooljaren in deze periode. En dan wil ik u daar nog bij vertellen dat het de cijfers waren tot en met de week van 19 oktober. We weten dat er de dagen na 19 oktober ontzettend veel telefoons zijn bijgekomen; dat het aantal afwezigen sindsdien echt wel stijl de hoogte is ingegaan. Dus ik denk dat die twintig procent nog een onderschatting is van de situatie op dit moment. Het is op exact 19 oktober dat men de teststrategie heeft aangepast: mensen die een hoogerisicocontact hebben gehad, maar geen symptomen tonen, worden automatisch tien dagen thuisgezet en niet eens meer getest. Dit heeft echt een effect gehad, nog los van het aantal effectief besmette mensen, want zet het de werking van scholen (basisonderwijs, secundair, deeltijds kunstonderwijs en het volwassenenonderwijs) zwaar onder druk.

U vraagt op welke manier die vervangen gebeuren. Eerst en vooral gaat men altijd gaan kijken wat men binnen het schoolteam kan opvangen. Zeker op korte tijd, als men die ochtend bericht krijgt dat de leerkracht niet komt, dan komt het er op aan om snel binnen het team een oplossing te zoeken. Dat gaat over leerkrachten die nog geen volledig uur pakket hebben die dan tijdelijk hun uren uitbreiden, maar ook over zorgcoördinatoren en toezichthouders die dan extra uren voor de klas gaan presteren. Als er op school zelf geen oplossing wordt gevonden, dan gaat men kijken naar andere scholen binnen de regio. Het is zo dat onze Stedelijke scholen per regio georganiseerd zijn en ze gaan elkaar uit de nood helpen als er problemen zijn. Maar als dat ook niet het geval is, dan is er het Team Personeel & Organisatie van het Stedelijk Onderwijs, die voor de scholen opzoek gaat naar een mogelijke vervanger. Het is zo dat zij een vaste persoon hebben, die dergelijke vervangen gaat gaan doen. We hebben beslist om de mobiele ploeg, dat zijn mensen die dag in dag uit vervangen doen in diverse scholen, uit te breiden. We gaan een aantal vacatures lanceren om echt een aantal van die vervangers vast in dienst te nemen zodanig dat we niet iedere keer opnieuw een oproep, een sollicitatiegesprek, mensen moeten zoeken en engageren voor een korte periode, die dan daarna terug werkloos thuiszitten. Dat is heel veel tijd en energie die verloren gaat, en die we eigenlijk op dit moment niet hebben. Dus we willen echt een aantal leerkrachten, die nog zoekende zijn, vast aan ons binden om mee die vervangingen op te nemen in een soort mobiele ploeg. Daarnaast doen we ook beroep, als het niet lukt en dat zien we steeds vaker, dan is de volgende stap een vraag aan de vrijwilligersploeg die zich intussen aangemeld heeft aan het Onderwijscentrum Gent. Het zijn intussen meer dan 200 Gentenaars. Dit toont hoeveel mensen een groot hart hebben voor het onderwijs, en deel willen mee uitmaken van de oplossing. We kunnen daar alleen maar zeer dankbaar voor zijn. De vrijwilligers of de

mensen, die hebben aangegeven dat ze professioneel aan de slag willen en willen bijspringen op scholen, worden tewerkgesteld via interim arbeid. Dat is een tijdelijke en vooral noodmaatregel. Waar we kunnen vervangen we leerkrachten door leerkrachten, volgens de regels van de kunst. Maar als dat niet lukt, moeten we meezoeken naar oplossingen. Het is daar waar we als stad gezegd hebben: ‘we gaan de handen uit de mouwen steken met het Onderwijscentrum’. Dan is er ook nog een laatste mogelijkheid. Mensen die werken binnen de stadsorganisatie, en in de eerste plaats kijken we daar naar het Departement Onderwijs, en die beschikken over een pedagogisch diploma vragen we om (voor een paar dagen) in te springen op scholen. Op die manier willen we proberen, collega’s, zoveel mogelijk scholen zolang mogelijk open te houden op een veilige en goede manier. Helaas kan het op een bepaald moment de vaststelling zijn dat het niet meer lukt, en dan moeten we dat ook durven toegeven en overmacht invoeren. Maar, we proberen dat echt wel te vermijden en dus mee te zoeken naar oplossingen. Het is fijn om te zien dat zoveel mensen daar aan meewerken.

Op dit moment is het zo dat we afgelopen periode 288 aanvragen gekregen hebben binnen het Stedelijk Onderwijs naar vervanging binnen het basisonderwijs. 250 aanvragen zijn daarvan reeds ingelost, 38 staan er nog open. Dat laatste zegt toch ook wel iets over het feit van het lerarentekort, waar ik daarnet mee begonnen ben. Ook opmerkelijk is dat van de 38 aanvragen, twintig over levensbeschouwelijke vakken gaan. Dus daar zit wel degelijk een knelpunt en misschien moet men bekijken of dat men daar in deze crisisperiode iets creatiever mee kan omspringen, of dat er daar een andere oplossing mogelijk is. Want op dit moment zijn dat momenten waar er geen leerkracht voorhanden is. Ook nog interessant is dat men meegeeft dat scholen die reeds ervaring hebben met team-teaching, co-teaching of ervaring met graadsklassen, en daardoor heel veel differentiëren, het toch wel iets makkelijker hebben. Om in groep, als er ergens een tekort valt, dat gewoon over te nemen. Waar je ziet als een school georganiseerd is waar elke leerkracht zijn klas heeft, en er voor de rest weinig interactie en samenwerking is, als een leerkracht uitvalt dan is het minder evident voor de rest van de groep om mee te depanneren. Terwijl, als men een cultuur heeft van samenwerking (ook als het geen crisis is), dat het er een stuk voor zorgt dat een probleem makkelijker ondervangen wordt. We merken ook als het gaat over leerkrachten van het tweede en derde graad secundair onderwijs dat het makkelijker is om afstandsonderwijs te organiseren. Als een leerkracht daar uitvalt en in quarantaine thuis zit, dus zonder symptomen en zonder ziekteverschijnselen, dan kunnen de leerkrachten van thuis uit lesgeven. In het secundair onderwijs, tweede en derde graad, is dat ook iets dat evidentier is dan in het basisonderwijs. En in alle eerlijkheid, in het kleuteronderwijs is dat al helemaal een moeilijke zaak. Dus dat zijn zaken die toch wel bepalend zijn.

En dan vroeg u nog, ten slotte, naar het samen zetten van klassen. Het is zo dat sinds vorige week in instructies van Vlaanderen staat dat we dat echt zoveel mogelijk moeten proberen te beperken: klassen te verspreiden en leerlingen, als antwoord op een afwezige leerkracht, te verdelen over alle andere klassen. Onze scholen zijn bezig om die omschakeling te maken, want dat is eigenlijk de standaardoplossing (ook in niet-coronatijden). Als één leerkracht ’s ochtends belt: ‘ik ga er niet zijn’, dan hebben de leerlingen basisonderwijs een vervangklas waar ze naartoe kunnen. De leerlingen worden verdeeld over de verschillende klassen. Dus men gaat dat nu wel moeten herdenken. Dat

is niet zo evident, maar daar is men volop mee bezig. Het maakt ook, en dat is wel echt één van de zaken, collega's, dat het niet te onderschatten valt. Daarnaast, het opvangen van die tekorten: het alsmaar opnieuw moeten herdenken en reorganiseren, weegt heel hard op de leerkrachten. Daarom dat ik toch ook wel redelijk wat positieve reacties ontvang op de beslissing om die twee dagen extra toe te voegen aan de herfstvakantie, maar daar zullen we het straks nog over hebben.
